

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/93/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5721010650
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5721010650.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Liptákovvej a sudcov JUDr. Vladimíra Kuráka a Mgr. Anny Mihálikovej, na neverejnom zasadnutí konanom 9. novembra 2021 prejednal sťažnosť podanú odsúdeným H. Q., nar.XX.XX.XXXX, proti uzneseniu Okresného súdu Martin, č.k. 2PP/38/2021-56 z 11.8.2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného H. Q. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Martin uznesením, č.k. 2PP/38/2021-56 z 11.8.2021 podľa § 415 ods. 1 Tr. por., z dôvodov uvedených v § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného H. Q. o podmienkové prepustenie na slobodu z výkonu úhrnného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky, sp.zn. 2T/82/2020 zo 14.1.2021, právoplatným 14.1.2021, vo výmere 20 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože bolo napadnuté sťažnosťou odsúdeného priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí z 11.8.2021, ktorú bližšie odsúdený odôvodnil prostredníctvom zvoleného obhajcu a dôvody sťažnosti doručil okresnému súdu dňa 19.8.2021.

V úvode písomných dôvodoch sťažnosti odsúdený poukázal na súdne rozhodnutie, na základe ktorého v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody. Tento trest si u neho splnil svoju výchovnú funkciu. Jeho správanie je disciplinované, riadne si plní svoje povinnosti (napr. robil tzv. „rajóny“, odpratával sneh, nosil železo a pod.), vždy keď sa dalo, navštívil kostol (2 až 3-krát do mesiaca). Podľa neho nebolo správne, že súd pri hodnotení splnenia jednotlivých podmienok na podmienkové prepustenie bral do úvahy jeho minulosť. Podmienkové prepustenie by malo byť umožnené odsúdeným, u ktorých je reálny predpoklad, že uložený trest splní svoj účel aj bez potreby jeho celého výkonu v ústave. Súd by mal preto skúmať všetky okolnosti svedčiacie o možnostiach prevýchovy odsúdeného a jeho postoji k trestnej činnosti. Osobitne by mal prihliadnuť, v akom ústave odsúdený vykonával trest v čase rozhodovania o podmienkovom prepustení, keďže typ ústavu a stupeň jeho stráženia spravidla zodpovedá miere prevýchovy páchatela a možnostiam jeho resocializácie. Nemal by však prihliadať na predchádzajúci život odsúdeného, pretože uvedená okolnosť už bola predmetom posudzovania pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu a jej opätovné zhodnotenie by bolo v rozpore so zásadou vyjadrenou v § 38 Tr. zák. Z povahy jednotlivých trestných činov, za ktoré bol odsúdený, nevyplýva, že boli násilnej povahy. Pritom štyri z piatich trestných činov má podľa odpisu registra trestov zahladené. Trestný čin, za ktorý je vo výkone trestu, bol excesom, pretože nikdy predtým nekonal násilne. Je presvedčený, že keby nebol pod vplyvom alkoholu, tak sa to nikdy nestane a už vôbec nie voči družke, s ktorou plánuje spoločnú budúcnosť. Z toho osudného večera si nič nepamätá. Je mu to ľúto a družke F. sa ospravedlnil. Počas výkonu trestu v mesiacoch apríl-máj 2021 absolvoval protialkoholické liečenie. Nakoľko aktívne prejavoval snahu o vyliečenie, mala lekárka podať návrh na jeho ukončenie. Ďalej poukázal na svoj

zdravotný stav počas výkonu trestu a lieky, ktoré mu boli v tejto súvislosti predpísané. Tiež uviedol svoje rodinné pomery - je otcom troch detí, za výživu ktorých je zodpovedný. Pred výkonom trestu odňatia slobody sa snažil prispievať na ich výživu čo najvyššou sumou. Pokiaľ je vo výkone trestu, je náročné, resp. nemožné si plniť túto povinnosť. S družkou, ktorá bola jeho konaním poškodená, plánuje spoločnú budúcnosť. Stále sú v intenzívnom písomnom a telefonickom kontakte, vymieňajú si úbožnú korešpondenciu. Ihneď po skutku si všetko vyjasnili, družke sa ospravedlnil, oľutoval svoje konanie a prisľúbil, že sa to už nikdy nebude opakovať. Má prisľub v budúcnosti sa zamestnať prostredníctvom spoločnosti TT-CONTROLS SLOVAKIA s.r.o., s ktorou spolupracoval pred výkonom trestu.

Uvedomil si škodlivosť protiprávneho konania, je pre neho dostatočným ponaučením, aby sa do budúcnosti vyhýbal takémuto konaniu a tiež požívaniu alkoholu. Tento nerozvážny čin nekonečne veľakrát oľutoval a aj teraz ho úprimne ľutuje. Za disciplinované správanie mu bola uložená aj disciplinárna pochvala a riaditeľ ústavu odporučil jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s dohľadom. Je presvedčený, že v jeho prípade sú naplnené predpoklady v zmysle ust. § 66 Tr. zák. Sľubuje, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť riadny život, nedopustí sa žiadnej trestnej činnosti, vykoná protialkoholické liečenia, splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré mu budú uložené súdom aj pod dohľadom probačného a mediačného úradníka. Na tomto základe navrhol krajskému súdu zrušiť napadnuté uznesenie prvostupňového súdu, vyhovieť jeho žiadosti a podmienenčne ho prepustiť na slobodu pri určení primeranej skúšobnej doby aj s probačným dohľadom a stanovením primeraných povinností alebo obmedzení.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí, po zistení, že proti predmetnému rozhodnutiu prvostupňového súdu je sťažnosť prípustná (§ 417 ods. 3, druhá veta Tr. por., § 185 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), túto podala oprávnená osoba (§ 186 ods. 1 Tr. por.) riadne a včas, v zákonom stanovenej lehote (§ 187 ods. 1 Tr. por.), podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a po zvážení všetkých okolností významných pre rozhodnutie dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného H. Q. nie je dôvodná.

Odsúdený si v súčasnosti vykonáva úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov v ústave s minimálnym stupňom stráženia na základe trestného rozkazu Okresného súdu Nové Zámky, sp.zn. 2T/82/2020 zo 14.1.2021, právoplatného 14.1.2021, ktorým bol uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., ktorých sa dopustil voči svojej družke.

Preskúmaním dôvodov napadnutého uznesenia, ako aj príslušného spisového materiálu sťažnostný súd konštatuje, že súd prvého stupňa v súlade so zásadami trestného konania (§ 2 ods. 10, 12 Tr. por.) zistil skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na svoje rozhodnutie, vecne správne rozhodol a rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 176 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd môže odsúdeného za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienenčom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 415 ods. 4 Tr. por. o návrhu na podmienené prepustenie podľa odsekov 1 až 3 rozhodne súd najneskôr do 60 dní od jeho doručenia.

Trestný zákon v ustanovení § 66 ods. 1 upravuje jednu formálnu a dve materiálne podmienky pre podmienené prepustenie páchatel'a z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré musia byť splnené kumulatívne. Inak povedané, ak chýba čo i len jedna z týchto podmienok, súd nemôže rozhodnúť o podmienenčom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Formálna podmienka spočíva vo vykonaní zákonom určenej dĺžky nepodmienečného trestu podľa druhu trestného činu. V danom prípade ide o odsúdenie za prečin a súd prvého stupňa správne konštatoval splnenie tejto podmienky. Pokiaľ ide o splnenie materiálnych podmienok vyplývajúcich z vyššie citovaného zákonného ustanovenia viažuceho sa k podmienenčnému prepusteniu - že 1. odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností

preukázal polepšenie a 2. možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život - tieto prvostupňový súd skúmal na podklade hodnotenia predloženého riaditeľom ÚVTOS, ako aj ďalších listinných dôkazov. S úvahami súdu smerujúcimi k záveru o nesplnení druhej materiálnej podmienky v prípade odsúdeného H. Q. sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil.

Okresný súd v súlade so stavom veci a zákonom rozhodol o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pričom sa vysporiadal so všetkými podstatnými otázkami pre takéto rozhodnutie. Z obsahu sťažnostnej argumentácie odsúdeného vyplýva, že táto sa nelíši od tej, ktorú prezentoval pred okresným súdom. V podstate z nej vyplýva, že odsúdený sa nestotožnil s vyhodnotením podmienok pre jeho podmiennečné prepustenie súdom prvého stupňa, sťažnostnému súdu predkladá ich vlastné zhodnotenie a žiada o ich prehodnotenie.

Všeobecné podmienky podmiennečného prepustenia uvedené v § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ktoré možno objektívne zistiť, nemožno oddeľovať od podmienky toho istého zákona, ktorá spočíva v očakávaní, že podmiennečne prepustený odsúdený v budúcnosti povedie riadny život. Správanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, z ktorého žiada o podmiennečné prepustenie, rovnako ako správanie pri spáchaní tohto trestného činu a jeho správanie vo výkone trestu možno označiť ako okolnosti, ktoré sú vo vzájomnej súvislosti dôležité pre posúdenie otázky, či bude viesť riadny život.

Dôležitým ukazovateľom pre stanovenie budúcej prognózy správania sa odsúdeného je spôsob vedenia života pred nástupom do výkonu trestu. Túto materiálnu podmienku je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Po preskúmaní spisového materiálu sťažnostný súd dospel k rovnakému záveru ako prvostupňový súd, že odsúdený nespĺňa druhú materiálnu podmienku nevyhnutnú na podmiennečné prepustenie, vzťahujúcu sa na požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania odsúdeného. Okresný súd zamietavé stanovisko k podmiennečnému prepusteniu presvedčivým spôsobom odôvodnil, s ktorým sa krajský súd v plnom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach na toto zdôvodnenie odkazuje. V zhode s názorom okresného súdu sťažnostný súd poukazuje, že opakované páchanie trestnej činnosti odsúdeným v minulosti (bol šesťkrát súdom potrestaný), aj keď sa v štyroch prípadoch hľadá na neho, akoby nebol odsúdený, svedčí o sklonoch odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Je potrebné zdôrazniť, že odsúdený dostal zo strany spoločnosti opakovane možnosť preukázať (či už viacnásobným podmiennečným trestom odňatia slobody, alternatívnym trestom - trestom povinnej práce), že miernejší trest na jeho nápravu postačuje. Tento predpoklad sa nedostavil a odsúdený sa po druhýkrát dostal do výkonu trestu odňatia slobody. Tieto objektívne okolnosti vyplývajúce z odpisu registra trestov, vypovedajúce o skonoch odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, sú tak významným podkladom pre stanovenie prognózy budúceho správania odsúdeného, na ktoré je súd povinný prihliadnuť. Na tomto základe krajský súd uzatvára, že tieto objektívne okolnosti nedávajú súdu dostatočnú záruku, že odsúdený v podmienkach mimo ústavu povedie riadny život tak, ako to ustanovuje § 66 ods. 1 Tr. zák. Túto úvahu súdu podporuje aj hodnotenie riaditeľa ústavu vypracované na odsúdeného pre potreby tohto rozhodnutia, v ktorom bola jeho resocializačná prognóza stanovená ako menej priaznivá so stredným rizikom recidívy.

Vo vzťahu k námietkam odsúdeného primárne je potrebné uviesť, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu neexistuje právny nárok.

„Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pokiaľ všeobecný súd prihliadne na okolnosť, že nie je zabezpečená podmienka budúceho riadneho života sťažovateľa, je to výlučne iba vecou jeho uváženia, ak dospel k záveru, že doterajší výkon trestu odňatia slobody neodstránil charakterové vlastnosti, ktoré sťažovateľa viedli k páchaniu závažnej trestnej činnosti.“ (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. IV. ÚS 53/08 zo 14. februára 2008). Či sú splnené materiálne podmienky podmiennečného prepustenia, záleží od posúdenia okolností jednotlivého prípadu.

Podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž namieste len v tom prípade, ak vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré môžu mať význam v tomto smere, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.

Na základe vyššie uvedenej úvahy sťažnostný súd nepovažoval za relevantnú hlavnú sťažnostnú námietku odsúdeného, že súd pri rozhodovaní o podmienečnom prepustení sa nemá zaoberať jeho predchádzajúcou trestnou činnosťou, resp. jeho minulosťou. Takýto názor odsúdeného je v rozpore s odbornou literatúrou, ako i rozhodovacou praxou najvyššieho súdu.

Zostáva len konštatovať, že pri recidíve trestnej činnosti je isté, že trest si nesplnil svoj účel definovaný v § 34 ods. 1 Tr. zák. Podľa citovaného ustanovenia je okrem iného účelom trestu vychovávať odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. V konkrétnom prípade krajský súd ustálil, že predchádzajúce podmienečné tresty odňatia slobody, ako i nepodmienečný trest odňatia slobody na osobu odsúdeného nemali požadovaný prevýchovný účinok a neboli pre odsúdeného dostatočným ponaučením, preto je v záujme spoločnosti, aby súčasne realizovaný trest odňatia slobody odsúdený naďalej vykonával. V neuvedených podrobnostiach krajský súd v celom rozsahu odkazuje na dôvody napadnutého uznesenia okresného súdu, s ktorými sa stotožnil a tieto si aj osvojil.

Keďže krajský súd nezistil žiadne dôvody pre zmenu napadnutého uznesenia, ktoré by boli v prospech odsúdeného, sťažnosť ako nedôvodnú v zmysle ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.